

**UCHWAŁA NR XXII/127/2026**  
**RADY GMINY W BORKOWICACH**

z dnia 30 kwietnia 2026 r.

**w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej podjęcia działań dotyczących pomników przyrody na terenie Gminy Borkowice.**

Na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz. U. z dnia 2018r., poz. 870), w związku z art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1153), po rozpatrzeniu petycji wniesionej w interesie publicznym w dniu 30 stycznia 2026 r., dotyczącej podjęcia przez Gminę Borkowice działań zmierzających do aktualizacji prawa miejscowego w zakresie pomników przyrody położonych na terenie gminy oraz wprowadzenia do programu ochrony środowiska bardziej szczegółowych rozwiązań odnoszących się do ich okresowej weryfikacji, Rada Gminy Borkowice uchwała, co następuje:

**§ 1.** Po rozpatrzeniu petycji z dnia 30 stycznia 2026 r. w sprawie podjęcia działań dotyczących pomników przyrody na terenie Gminy Borkowice, Rada Gminy postanawia **nie uwzględnić petycji.**

**§ 2.** Uzasadnienie rozstrzygnięcia stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

**§ 3.** Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy do poinformowania wnioskodawcy o sposobie rozpatrzenia wniosku.

**§ 4.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący**  
**Rady Mirosław Długosz**



**UZASADNIENIE**  
**do uchwały Nr XXII/127/2026**  
**Rady Gminy Borkowice**  
**z dnia 30 kwietnia 2026 roku**

Petycja będąca przedmiotem niniejszego rozpoznania dotyczy materii niewątpliwie mieszczącej się w sferze zadań publicznych wykonywanych przez gminę, a zarazem odnoszącej się do dobra wspólnego, jakim jest prawidłowa ochrona przyrody na poziomie lokalnym. Już z tego względu należało uznać, że pismo inicjujące niniejsze postępowanie ma charakter petycji w rozumieniu ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach. Stosownie do art. 2 tej ustawy przedmiotem petycji może być w szczególności żądanie podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej życia zbiorowego albo wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata. Z kolei zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o petycjach sposób jej załatwienia wymaga zawiadomienia podmiotu wnoszącego petycję wraz z uzasadnieniem. W odniesieniu do gminy ustawodawca przesądził przy tym wprost, że organem właściwym do rozpatrywania petycji składanych przez obywateli jest rada gminy.

Przechodząc do meritum, wskazać należy, że argumentacja przedstawiona w petycji co do potrzeby podjęcia przez Gminę Borkowice działań porządkujących w zakresie pomników przyrody zasługuje na aprobatę co do zasady. Nie budzi bowiem wątpliwości, że prawidłowe wykonywanie zadań publicznych z zakresu ochrony przyrody wymaga, aby stan prawny oraz stan faktyczny odnoszący się do form ochrony przyrody funkcjonujących na terenie gminy były spójne, aktualne i dostatecznie precyzyjne. Odnosi się to zarówno do prawidłowego oznaczenia poszczególnych obiektów, ich jednoznacznej lokalizacji, wskazania aktualnych danych ewidencyjnych i właścicielskich, jak i do zgodności treści lokalnych aktów prawnych z obowiązującym ustawodawstwem. Ochrona przyrody nie może mieć bowiem charakteru wyłącznie deklaracyjnego; musi znajdować wyraz w aktach prawnych i działaniach organów publicznych, które są realnie wykonalne i dają się zastosować w praktyce administracyjnej.

W tym kontekście należy podkreślić, że zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy. Ustawodawca wymaga zarazem, aby uchwała taka określała co najmniej nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, wybrane spośród zakazów przewidzianych w ustawie. Nadto projekt uchwały wymaga uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Oznacza to, że każda ingerencja w stan prawny dotyczący pomników przyrody wymaga zachowania określonej, sformalizowanej procedury legislacyjnej, poprzedzonej uprzednim ustaleniem pełnego i rzetelnego materiału faktycznego. Nie jest zatem możliwe ani prawidłowe dokonanie oczekiwanych zmian wyłącznie na podstawie samego postulatu obywatelskiego, bez wcześniejszego przeprowadzenia czynności przygotowawczych i bez sporządzenia kompletnej dokumentacji stanowiącej podstawę projektu stosownej uchwały.

Na ocenę zasadności petycji wpływa również okoliczność, że po jej wniesieniu do Gminy Borkowice wpłynęła korespondencja z Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wskazująca na potrzebę weryfikacji danych dotyczących części pomników przyrody zlokalizowanych na terenie gminy. Chociaż sama korespondencja GDOŚ nie zastępuje ustawowego trybu działania rady gminy, stanowi ona istotny sygnał potwierdzający, że problem dostrzeżony przez wnoszącego petycję ma wymiar obiektywny i rzeczywisty. Skoro bowiem ujawnione zostały rozbieżności lub nieścisłości dotyczące położenia określonych obiektów, ich identyfikacji ewidencyjnej bądź

zgodności danych rejestrowych z aktualnym stanem prawnym, to nie sposób odmówić racji twierdzeniu, że zagadnienie to wymaga uporządkowania. Tym samym kierunek postulowanych działań należy uznać za trafny i odpowiadający potrzebie zapewnienia zgodności lokalnych instrumentów ochrony przyrody z wymaganiami ustawowymi.

Nie oznacza to jednak, że petycja może zostać zrealizowana niezwłocznie, w pełnym zakresie i w bieżącym roku budżetowym. Realizacja postulatów w niej zawartych wymaga bowiem szeregu czynności faktycznych, organizacyjnych i prawnych, których przeprowadzenie jest warunkiem sine qua non prawidłowego podjęcia stosownych działań legislacyjnych. W pierwszej kolejności konieczne jest dokonanie analizy obowiązujących aktów prawnych odnoszących się do pomników przyrody na terenie gminy, ustalenie, które obiekty i w jakim zakresie wymagają aktualizacji danych, przeprowadzenie weryfikacji ich położenia w terenie, skonfrontowanie ustaleń z aktualnymi danymi ewidencji gruntów i budynków oraz z rejestrami prowadzonymi na szczeblu centralnym. Następnie niezbędne jest opracowanie odpowiednich materiałów opisowych i kartograficznych, przygotowanie projektu uchwały spełniającej wymogi art. 44 ustawy o ochronie przyrody, przeprowadzenie procedury uzgodnieniowej z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, a dopiero w dalszej kolejności przedłożenie projektu pod obrady organu stanowiącego. Mamy tu zatem do czynienia z procesem wieloetapowym, wymagającym zarówno czasu, jak i odpowiedniego zaplecza organizacyjnego oraz finansowego.

Analogicznie należy ocenić drugi z postulatów petycji, odnoszący się do programu ochrony środowiska. Co do zasady nie sposób odmówić zasadności oczekiwaniu, aby dokumenty planistyczne gminy w sposób dostateczny i adekwatny ujmowały zagadnienia związane z ochroną pomników przyrody, w tym także potrzebę ich okresowej weryfikacji.

Jednakże program ochrony środowiska jest dokumentem przygotowywanym i aktualizowanym w określonym ustawowo trybie. Zgodnie z Prawem ochrony środowiska organ wykonawczy gminy sporządza program ochrony środowiska, a z jego wykonania sporządza się co 2 lata raport przedstawiany radzie gminy. Ewentualne uzupełnienie treści programu o postulowane w petycji rozwiązania może zatem nastąpić wyłącznie w ramach właściwej procedury planistycznej i z uwzględnieniem całokształtu potrzeb środowiskowych gminy, a nie w sposób doraźny czy pozaustawowy. Również w tym zakresie kierunek postulatu należy ocenić jako merytorycznie dopuszczalny, lecz jego realizacja wymaga zachowania odpowiedniego trybu oraz uwzględnienia realnych możliwości gminy.

Kluczowe znaczenie dla sposobu załatwienia petycji mają uwarunkowania finansowe Gminy Borkowice w roku bieżącym. Organ rozpatrujący petycję nie może abstrahować od tego, że gmina jako jednostka samorządu terytorialnego prowadzi gospodarkę finansową w oparciu o uchwałę budżetową i w granicach środków przewidzianych na realizację określonych zadań publicznych. Podejmowanie nowych przedsięwzięć, zwłaszcza takich, które wymagają wykonania prac inwentaryzacyjnych, terenowych, dokumentacyjnych, mapowych oraz legislacyjnych, musi pozostawać w zgodzie z zasadą planowości i racjonalności wydatków publicznych. W sytuacji, w której w budżecie gminy na rok bieżący nie zabezpieczono środków finansowych przeznaczonych na wykonanie czynności niezbędnych do pełnej i prawidłowej realizacji postulatów objętych petycją, organ nie może w sposób odpowiedzialny deklarować ich wykonania w terminie natychmiastowym. Takie stanowisko nie wynika z negowania zasadności zgłoszonego problemu, lecz z konieczności działania zgodnego z prawem, rzetelnie i w oparciu o rzeczywiste możliwości finansowe jednostki samorządu terytorialnego.

W tym miejscu należy mocno zaakcentować, że przeszkodą do realizacji petycji nie jest brak kompetencji gminy ani brak podstaw prawnych do podjęcia działań. Przeciwnie, analiza obowiązujących przepisów prowadzi do wniosku, że gmina dysponuje instrumentami umożliwiającymi uporządkowanie stanu prawnego dotyczącego pomników przyrody oraz uwzględnienie tych zagadnień w dokumentach z zakresu ochrony środowiska. Przeszkoda ma charakter wyłącznie praktyczny i budżetowy. Oznacza to, że organ uznaje słuszność postulowanego kierunku działań, jednak obowiązany jest jednocześnie wskazać rzeczywisty moment, w którym działania te będą mogły zostać podjęte w sposób należyście przygotowany, zgodny z prawem i zabezpieczony finansowo. W przeciwnym razie zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji miałoby charakter jedynie pozorny, nie odpowiadający ani standardowi rzetelności działania organu publicznego, ani zasadzie odpowiedzialnego gospodarowania środkami publicznymi.

Mając na względzie całokształt przedstawionych okoliczności, Rada Gminy Borkowice przyjęła stanowisko, że petycja **zasługuje na uwzględnienie co do kierunku postulowanych działań**, albowiem trafnie identyfikuje potrzebę uporządkowania i aktualizacji danych dotyczących pomników przyrody na terenie gminy oraz rozważenia wzmocnienia aspektów organizacyjnych związanych z ich ochroną. **Jednocześnie realizacja tych działań nie jest możliwa w roku bieżącym z przyczyn finansowych**, tj. wobec braku zabezpieczenia w budżecie gminy środków niezbędnych do przeprowadzenia wymaganych czynności przygotowawczych, dokumentacyjnych i legislacyjnych. Z tych przyczyn działania objęte zakresem petycji powinny zostać zaplanowane do wykonania w kolejnym roku budżetowym, po uprzednim zabezpieczeniu odpowiednich środków finansowych oraz przygotowaniu stosownego zaplecza organizacyjnego.

Na marginesie należy wskazać, że zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Przewodniczący Rady Mirosław Długosz



**Urząd Gminy w Borkowicach**

ul. Ks. J. Wiśniewskiego 42, 26 - 422 Borkowice

Tel. +48 48 675 79 10

www.borkowice.gmina.pl

Numer załącznika 8

**Uchwała numer XXII/127/2026 "w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej działań dotyczących pomników przyrody na terenie Gminy Borkowice." została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 11, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 1.**

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.

Data i godzina głosowania: 30.04.2026 13:33:17

Radni zagłosowali jak poniżej:

<b>Jestem za</b>	
1.	<i>Ewelina Młodawska</i>
2.	<i>Alina Fronczak</i>
3.	<i>Katarzyna Kołazińska</i>
4.	<i>Mirostław Długosz</i>
5.	<i>Mirostław Młynarczyk</i>
6.	<i>Leszek Stando</i>
7.	<i>Marek Chrapczyński</i>
8.	<i>Maria Wójcik</i>
9.	<i>Jolanta Turek</i>
10.	<i>Tomasz Słoń</i>
11.	<i>Sławomir Plaskota</i>

<b>Jestem przeciw</b>	
	<i>BRAK</i>

<b>Wstrzymuję się</b>	
1.	<i>Sławomir Patyna</i>

<b>Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu</b>	
1.	<i>Piotr Stefański</i>

Operatorem systemu był *Admin*.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.

